

Sygn. akt: X C 531/18 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 sierpnia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu X Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Maria Żuchowska
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Elżbieta Jakubowska

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2018 r. w Toruniu

sprawy z powództwa (...) S.A. w B.

przeciwko G. K.

o zapłatę

I. uchyla nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w dniu 21 listopada 2017r., sygn. akt X Nc 7875/17 w całości i powództwo oddala;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 1 322 zł (tysiąc trzysta dwadzieścia dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 12.05.2016r. złożonym w Sądzie Rejonowym Bielsku- Białej strona powodowa (...) S.A. w B. wniosła o zasądzenie od pozwanej G. K. kwoty 3668,99 złotych z umownymi odsetkami od dnia 25.03.2016r. oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu pozwu powoływano się na wystawienie weksla, z którego wynikało zobowiązanie.

Postanowieniem z dnia 13.01.2017r. Sąd Rejonowy w Bielsku- Białej stwierdził swą niewłaściwość miejscową. Sprawa została przekazana tutejszemu sądowi w dniu 17.11.2017r.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym z weksla z dnia 21.11.2017 roku Sąd Rejonowy w Toruniu w sprawie X Nc 7875/17 orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W ustawowym terminie pozwana wniosła zarzuty, wnosząc o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu podniesiono zarzut zastosowania niedozwolonych klauzul umownych w postaci kosztów ubezpieczenia, zarzut braku zgody na przeniesienie uprawnienia do wypowiedzenia pożyczki, zarzut przedawnienia roszczenia.

W odpowiedzi na zarzuty strona powodowa podtrzymała żądanie pozwu, odnosząc się do poszczególnych kwestii.

Na rozprawie w dniu 27.08.2018r. nie stawiła się żadna ze stron, nie żądano uzupełnienia postępowania dowodowego.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 05.08.2011 roku pozwana G. K. zawarła umowę pożyczki odnawialnej z (...) SA w B.. Pożyczkodawca udzielił pożyczki, na którą to kwotę składała się kwota pożyczki – 1764 zł, koszt ubezpieczenia – 2373zł, opłata za zawarcie umowy – 217zł, wynagrodzenie umowne – 1106zł. pozwana do wypłaty otrzymała kwotę 1764 zł. Pozwana łącznie miała spłacić kwotę 5460 zł w 30 miesięcznych ratach po 182 zł. Do umowy dołączony został wyciąg z umowy ubezpieczenia – stanowiący OWU dotyczące ubezpieczenia. Pożyczka była dwukrotnie odnawiana w dniach 08.03.2013r. (pozwana otrzymała 1384zł) i 02.09.2014r. (pozwana otrzymała 1384 zł) na kwotę 3276 zł (w tym 907 zł wynagrodzenia za udzielenie pożyczki) płatną w 18 ratach po 182 zł. Pozwanej łącznie z odnowieniami wypłacono kwotę 4532 zł Zabezpieczeniem spłaty pożyczki był weksel in blanco wystawiony przez pozwaną

Okoliczność bezsporna oraz dowód:

- umowa pożyczki z dnia 05.08.2011r. – k. 34-35
- kalendarz spłat – k. 89
- weksel – zabezpieczony do sprawy
- deklaracja wekslowa – k. 90
- wyciąg z umowy ubezpieczenia – k.91,
- karta klienta – k.92,

Pozwana spłacała raty pożyczki do grudnia 2015r. Pozwana spłaciła łącznie na poczet pożyczki kwotę 8832 zł.

Okoliczność bezsporna oraz dowód:

- karta klienta – k.92-94,

W dniu 25.01.2016r. powód wysłał do pozwanej ostateczne wezwanie do zapłaty dwóch zaległych rat w kwocie 286 zł w terminie 7 dni pod rygorem wypowiedzenia umowy. W dniu 23.02.2016r. powód wypowiedział umowę pożyczki i wypełnił weksel na kwotę 3668,99 zł. Na żadaną kwotę składać miała się kwota 2598 zł kwota pożyczki, 519,60 zł koszty windykacji, 525 zł – opłata za wydane zaświadczenia i kopie umowy oraz wysyłane monity oraz kwota 26,39 zł tytułem odsetek. Wezwano pozwaną do wykupu w terminie 30 dni. Pozwana nie wykupiła weksla.

Okoliczność bezsporna oraz dowód:

- oryginał weksla –zabezpieczony w depozycie do sprawy
- wypowiedzenie umowy z dowodem nadania – k. 10, 96-100
- ostateczne wezwanie do zapłaty – k. 95,

Sąd zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie okoliczności bezspornych i dokumentów przedłożonych przez strony. Dowody z dokumentów uznane zostały za wiarygodne, bowiem ich wiarygodność nie wzbudzała wątpliwości Sądu, a ich autentyczności nie podważała strona pozwana.

Bezsporne w przedmiotowej sprawie było to, że strony łączyła umowa pożyczki, z której pozwana nie wywiązała się w części. Bezsporne było również to, że pozwana na zabezpieczenie pożyczki wystawiła powodowi weksel in blanco. Spór dotyczył natomiast zasadności dochodzonego roszczenia wobec podniesienia szeregu zarzutów przeciwko stosunkowi podstawowemu, skutkujących nieprawidłowym wypełnieniem weksla.

Zasadniczo zobowiązanie wekslowe ma charakter abstrakcyjny. Przed wydaniem nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, bada się jedynie sam dokument wekslowy. Powód może bowiem żądać wydania nakazu zapłaty przeciwko każdemu zobowiązanemu z należycie wypełnionego weksla. Obowiązki posiadacza weksla ograniczają się wyłącznie do złożenia weksla do akt i wyartykułowania żądania odpowiedniej treści. Z kolei sąd rozpoznający zarzuty od nakazu zapłaty, który został wydany na podstawie weksla, może uwzględnić tzw. stosunek podstawowy, a więc ten stosunek zobowiązaniowy, w związku z którym weksel został wystawiony. Sąd może to jednak uczynić jedynie wówczas, gdy strona zainteresowana przeniesieniem sporu na taką płaszczyznę podejmie stosowne czynności. Sąd nie ma obowiązku działać w tym zakresie z urzędu. Pozwany może zatem kwestionować samo istnienie lub rozmiar roszczenia wekslowego ze względu na jego związek ze stosunkiem podstawowym (wyrok SN z dnia 24 października 2000 r., V CKN 136/00 wraz z aprobusującymi glosami M. Kalińskiego oraz P. Machnikowskiego). Taka możliwość pozwala na stwierdzenie, że w przypadku weksla wystawionego in blanco następuje osłabienie jego abstrakcyjnego charakteru. Osłabienie abstrakcyjności zobowiązania wekslowego ucieleśnionego w wekslu in blanco przejawia się w tym, że po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty wydanego na podstawie weksla gwarancyjnego, spór z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego przenosi się na ogólną płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. W praktyce oznacza to, iż strony procesu mogą powoływać się na podstawy faktyczne i prawne wynikające z łączącego je stosunku prawnego, który jest źródłem dochodzonego przez powoda roszczenia cywilnoprawnego (uchwała 7 sędziów SN z dnia 7 stycznia 1967 r., III CZP 19/66, OSNP 1968, nr 5, poz. 79; wyrok SN z dnia 14 marca 1997 r., I CKN 48/97, OSNC 1997, nr 9, poz. 124 wraz z aprobusującymi glosami A. Szpunara oraz W. Kubala; wyrok SA w Białymstoku z dnia 6 grudnia 2012 r., I ACa 633/12, Lex nr 1254286). W uwzględnieniu powyższych uwag, Sąd rozpoznał zarzuty podniesione przez stronę pozwaną.

Zgodnie z treścią art. 720 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy. Szczegółowo prawa i obowiązki stron zostały uregulowane w umowie pożyczki odnawialnej z dnia 05.08.2011 roku. Ponieważ pozwana nie wywiązała się ze spłacenia wszystkich rat umowa została wypowiedziana. Pozwana nie kwestionowała faktu zawarcia umowy pożyczki, a zebrane dowody wskazywały, że pożyczka w kwocie 8832 zł została spłacona.

Z treści umowy pożyczki i karty klienta wynikało, że pozwana pierwotnie otrzymała do wypłaty kwotę 1764zł. Spłacić miała kwotę 5460zł, na którą to kwotę składała się kwota pożyczki 1764 zł, koszt ubezpieczenia – 2373zł, opłata za zawarcie umowy – 217zł, wynagrodzenie umowne – 1106 zł oraz odsetki. W wyniku dwóch odnowień pozwana otrzymała kwotę 2768 zł. Strona powodowa zgodnie z treścią art. 6 kc powinna wykazać zasadność roszczenia. Pozwana zakwestionowała dochodzone pozwem roszczenie w całości, kwestionując koszt ubezpieczenia pożyczki, opłatę za udzielenie pożyczki oraz wynagrodzenie i koszty windykacji. Strona powodowa, w ocenie Sądu, w sposób przekonujący uzasadniła wysokość opłaty wstępnej i wynagrodzenia. W związku z czym uznano, że doliczona do kwoty pożyczki opłata za udzielenie pożyczki w wysokości 217 zł oraz wynagrodzenie w wysokości 1106 zł (następnie 907zł) nie są wygórowane i nie mogą być uznane za rażąco naruszające interesy konsumenta.

Inaczej sytuacja wygląda odnośnie zakwestionowanego kosztu ubezpieczenia pożyczki. Strona powodowa po zakwestionowaniu tego kosztu, nie uzasadniła ani jego zasady ani wysokości. Strona powodowa poza przedłożeniem „wyciągu z umowy ubezpieczenia”, które miały stanowić podstawę do zawarcia umowy z pożyczkobiorcą nie przedłożyła ani tej umowy, ani dowodu, że kwota składki w wysokości 2373 zł została przekazana ubezpieczycielowi. W ocenie Sądu ciężar dowodu w tym zakresie, szczególnie jeżeli chodzi o przekazanie składki, obciążał w całości powoda, a zasłanianie się faktem, że firma ubezpieczeniowa nie jest stroną postępowania było całkowicie bezzasadne. A zatem w świetle zebranych dowodów, uznać należało, że powód nie udowodnił w żadnej mierze, że umowa ubezpieczenia została zawarta i że składka została przekazana.

Dodatkowo wskazać należy, że nawet gdyby powód przekazał kwotę ubezpieczenia towarzystwu ubezpieczeniowemu, to naliczenie w umowie kosztu ubezpieczenia w kwocie 2373 zł (przy wypłaconej kwocie 1764zł) budzi poważne wątpliwości w świetle przepisów o zobowiązaniach umownych i ochronie konsumenta przed niedozwolonymi klauzulami umownymi. Zgodnie bowiem z treścią art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi

obyczajami, rażąco naruszając jego interesy; nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Z przedłożonej umowy wynika, że na całkowity koszt pożyczki składał się kapitał w kwocie 1764 zł, opłata za udzielenie pożyczki w kwocie 217 zł, wynagrodzenie w kwocie 1106zł, odsetki i koszt ubezpieczenia w kwocie 2373 zł. Wskazać należy, że tak określony koszt ubezpieczenia przekraczał znacznie sumę pożyczki i odsetek. Tym samym uznać należy, że ustalone warunki umowy, bez wskazania dlaczego koszt ubezpieczenia tak znacznie przekracza koszt wypłaconej pożyczki przy okresie trwania umowy wynoszącym zaledwie 30 miesięcy, pozostają w sprzeczności z dobrymi obyczajami i naruszają interes pozwanej. Koszt ubezpieczenia nie jest głównym świadczeniem, więc pozostaje poza wyłączeniem wynikającym ze zdania drugiego powołanego wyżej przepisu. Jego ocena w świetle warunków umowy pożyczki prowadzi do wniosku, iż narusza klauzulę dobrych obyczajów. Zaznaczyć należy, że Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów stale zwraca uwagę na generowanie dodatkowych kosztów stosowane przez podmioty udzielające pożyczek, gdyż koszty te nie odzwierciedlają faktycznie poniesionych kosztów obsługi pożyczki.

Jeżeli chodzi o pożyczki z tytułu odnowienia, to mimo, że w umowie wskazano koszt ubezpieczenia na 985 zł, to z zebranych dokumentów nie wynika, czy powód doliczył do pożyczek również ten koszt. Wiadomo, że pozwana zawarła umowę na 3276 zł, w tym kwota 907 zł wynagrodzenia.

Mając na uwadze powyższe należało uznać, że kwota 2373 zł (koszt ubezpieczenia) nie może być skutecznie dochodzona od pozwanej.

W ocenie Sądu powód nie udowodnił również w żadnej mierze zasadności obciążenia pozwanej kwotą 525 zł tytułem „opłat za wydane zaświadczenia i kopie umowy oraz wysłanych monitów”. Nie przedłożono żadnego dowodu potwierdzającego zasadność i wysokość tych kosztów. Tym bardziej, że dochodzono również od pozwanej jeszcze kwoty 519 zł tytułem kosztów windykacji. Zdaniem Sądu opłaty za zaświadczenia czy monity stanowić powinny składnik kosztów windykacji i brak jakiegokolwiek uzasadnienia do podwójnego naliczania opłat. Tym bardziej, że powód nie udowodnił żadnej z wykonanych czynności.

A zatem pozwana powinna zwrócić stronie powodowej kwotę pożyczki zgodnie z umową bez uwzględnienia kosztu ubezpieczenia i kosztów zaświadczeń i monitów. Pozwana winna więc zwrócić powodowi kwotę 7307,39 zł, na którą składała się: kwota otrzymanego kapitału łącznie z odnowieniami - 4532 zł, opłata za udzielenie pożyczki- 217 zł, wynagrodzenie umowne – 1106 zł i 907zł oraz koszty windykacji 519, a także odsetki w kwocie 26,39 zł. Bezsporne było, że pozwana na poczet pożyczki przed wniesieniem pozwu spłaciła kwotę 8832zł, a więc więcej niż kwota należna powodowi.

W związku z powyższym powództwo podlegało oddaleniu jako niezasadne i nieudowodnione, o czym orzeczono w punkcie I sentencji wyroku na mocy art. 720 kc, uchylając nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym w całości

O kosztach procesu orzeczono po myśli art. 98 kpc. Pozwana wygrała proces w całości ponosząc koszty procesu w kwocie 1322 zł. Na koszty składały się koszty zastępstwa procesowego w kwocie 900 zł i 300 zł za postępowanie zażaleniowe, opłata sądowa od zarzutów w kwocie 75 zł i opłata od zażalenia w kwocie 30 zł oraz opłata od pełnomocnictwa 17 zł. Powód jako przegrywający sprawę winien te koszty zwrócić pozwanej w całości.